

Asia: _VN/20396/2020

Valtioneuvoston asetus kunnan maksuosuudesta ja nopean laajakaistayhteyden vähimmäisnopeudesta laajakaistahankkeessa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston asetuksesta kunnan maksuosuudesta ja nopean laajakaistayhteyden vähimmäisnopeudesta laajakaistahankkeessa. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto pitää tärkeinä kaikkia niitä toimenpiteitä, joilla voidaan edistää toimivien, tasalaatuisten ja huippunopeiden tietoyhteyksien toteutumista kaikkialle Suomeen.

Vastustamme esitettyä asetusluonnosta kunnan maksuosuudesta ja vastustamme jyrkästi esitettyä asetusluonnosta nopean laajakaistayhteyden vähimmäisnopeudesta laajakaistahankkeessa. Asetusluonnoksen mukaan vuonna 2020 tyydyttäisiin vähemmän edistyksellisiin tavoitteisiin kuin vuonna 2009, tämä ei ole hyväksyttävää. Lakiehdotuksen asetusluonnos ei ole EU:n eikä Suomen tavoitteiden mukainen.

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton muutosehdotukset:

-Vähimmäisnopeus on saapuvassa ja lähtevässä liikenteessä oltava vähintään 100 Mbit/s

-Yhteydet ovat symmetrisiä

-Vähimmäisnopeus on voitava nostaa helposti 1Gbit/s/1Gbit/s nopeuteen.

Tavanomaisissa ruuhka-aikaolosuhteissa laajakaistayhteyden on toimittava häiriöttömästi ja toteutuvan vähimmäisnopeuden on oltava saapuvassa ja lähtevässä liikenteessä vähintään 90% edellä mainituista nopeuksista (100 Mbit/s tai 1Gbit/s).

- Kaikkien kuntien maksuosuus on poistettava tai oltava enintään kymmenen prosenttia (10 %)

Perustelut

Aiemassa lakiluonnoksessa lähtökohtana oli, Marinin hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti, että tukea voitaisiin myöntää nopeiden laajakaistayhteyksien eli vähintään symmetrisen nopeudeltaan 100 Mbit/s mahdollistavien yhteyksien rakentamiseen. Nyt käsiteltävänä olevassa esityksessä tukiohjelman ehtoja muutettaisiin siten, että tukikelpoiselta nopealta laajakaistayhteydeltä ei vaadittaisi enää lataus- ja lähetysnopeuden symmetrisyyttä. Tuettavien laajakaistayhteyksien pitäisi kuitenkin edelleen olla edistyskellisiä ja tasalaatuisia myös ruuhka-aikaolosuhteissa.

Tässä esityksessä tukikelpoisuutta on laajennettu langattomiin paikallisiin toteutuksiin ja miniminopeuksien ja laadun osalta ollaan menossa taaksepäin. Nopeus vaatimuksista ei pidä tinkiä esityksen mukaisesti, kun hallitusohjelmassa on sitouduttu 100 Mbit/s ja 1Gbit/s nousuun. EU:n vuoden 2025 tavoitteena on, että kaikilla olisi mahdollista saada käyttöönsä 100 Mbit/s yhteys, joka on nostettavissa 1Gbit/s ja nykyinen esitys ei edistä EU:n tavoitteen saavuttamista. Sinällään symmetrisyys ei ole aina välttämätön, jos paluusuunnankin nopeus on tulkittavissa edistyskelliseksi eli vähintään 100 Mbit/s. Operaattorit myyvät tällä hetkellä kuluttajille esimerkiksi 300/100 Mbit/s tai 1000/500 Mbit/s liittymiä eli epäsymmetrisiä, mutta paluusuunnan nopeus kuitenkin aiemman lain mukaisesti vähintään 100 Mbit/s (vuoden 2009 taso edistyskellisestä viestintäpalvelusta). Ei voi olla niin, että jos vuonna 2009 katsottiin edistyskelliseksi nopeudeksi vähintään 100 Mbit/s niin vuonna 2020 se olisi vain 21 Mbit/s.

Mobiiliteknologiat ovat osoittautuneet käytännössä lyhytikäisiksi ja siksi ei ole perusteltua käyttää valtion varoja niiden tukemiseen. Valokuidun käyttöikä on jopa 50 vuotta ja tällä hetkellä ei ole edes tiedossa muuta siirtotekniikkaa, jonka elinkaari olisi yhtä pitkä. Julkisia varoja tulee käyttää vain pitkäikäisiin ratkaisuihin. Pohjois-Karjalan maakuntaliitolla ei ole mitään 5G:tä tai FWA:ta vastaan, mutta ei ole mitään järkeä käyttää julkista tukea näiden toteuttamiseen – niitä rakennetaan ja kehitetään joka tapauksessa markkinaehtoisesti (2G->3G->4G->5G ja kehitteillä on jo 6G).

Kunnan omarahoitusosuudesta tulee kokonaan luopua. Mikäli kuntien osuutta kuitenkin joudutaan perimään, tulisi se olla enintään 10%. Asetukseen esitetyt kuntien maksuosuuskriteerit ovat kestävämmät harvaanasuttujen kuntien kannalta, koska niissä ei huomioida lainkaan alueiden laajuutta. Mikäli kunnalla ei ole mahdollisuutta rahoittaa hankkeita, joutuvat Suomen kansalaiset keskenään eriarvoiseen asemaan. Valtion tuki tulee olla vähintään 66% ja nostaa mielellään samalle tasolle, kuin maaseuturahaston kyläverkkohankkeille myöntämän tuki eli 70%. Näin voitaisiin eri tukimahdollisuuksia käyttää joustavasti ja ne olisivat tukiehdoiltaan hyvin samankaltaisia. Kunnat voisivat lisäksi halutessaan osallistua ryhmäpoikkeusasetuksen puitteissa hankkeiden tukemiseen, koska julkinen tuki voi olla enintään 100% tukikelpoisista kustannuksista. Tämä parantaisi harvaan asuttujen alueiden hankkeiden toteutumista ja kannattavuutta.

Tulee tehdä myös erilliskäyttö kaikkein laajimpien harvaanasuttujen kuntien laajakaistan rakentamiseen. Näiden hankkeiden rahoitusosuudet eri osapuolille tulee määrittellä laajakaistaverkon kustannusten varmistuttua selvitysvaiheen tai kilpailutuksen jälkeen. Vain näin

voidaan turvata kuntien ja asukkaiden tasapuolinen kohtelu ja rakentaa laajakaista kaikkien saataville myös erittäin harvaan asutuilla alueilla.

Hyvänä asiana lakiehdotuksessa on se, että tukikelpoisuusehtoja muutettaisiin siten, että tukiohjelman piirissä olisivat kaikki asuin- ja sijaintipaikat riippumatta siitä, ovatko ne vakinaisia tai vapaa-ajanasuntoja. Tällä muutoksella osaltaan varmistetaan ja lisätään asiakkaiden/liittyjien määrää ja siten koko hankkeen rakenteellista ja taloudellista pohjaa. Tällä on merkitystä liittymämääriin ja investointien toteutumiseen ja toisaalta vain pieni vaikutus kustannuksiin.

Vartiainen-Lehikoinen Minna
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto - Projektipäällikkö Esa Huurreoksa